

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΔΕΥΤΕΡΑ 16 ΜΑΪΟΥ 2016 – ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

A1.

Στο κείμενο γίνεται λόγος για την αξία και τα χαρακτηριστικά της φιλίας. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για ιστορικά αναγνωρισμένα και σπάνια διαπροσωπική σχέση που ετυμολογικά σημαίνει αγάπη. Είναι η στοργή, η εύνοια, η συντροφικότητα που εκδηλώνει κανείς σε ένα σύνδεσμο αμοιβαιότητας. Γι' αυτό άλλωστε η αγάπη προς τα άψυχα δεν είναι φιλία. Όμως, κατά το συγγραφέα, αν αγαπούμε κάποιον περιμένοντας οφέλη ή βιώνοντας απλώς τέρψη, τότε δεν μπορούμε να κάνουμε λόγο για φιλία. Η τελευταία εδράζεται στον κοινό αξιακό κώδικα, στην ηθική των προσώπων και σε άφθαρτες αρετές. Εν κατακλείδι, τονίζεται ότι συμπαραστάτης, καλόπιστος σύμβουλος και κριτής σε κομβικές στιγμές του βίου δεν μπορεί παρά να είναι μόνο ο αληθινός φίλος.

B1.

α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Λάθος (κατά τον Παπανούτσο), Σωστό (κατά τον Αριστοτέλη)

δ. Σωστό

ε. Λάθος

B2.

α)

Η τρίτη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων: **με διαίρεση** [διαιρετέα έννοια: φιλικές σχέσεις, (διαιρετική βάση: ο σκοπός τους), μέρη της διαίρεσης: στην πρώτη περίπτωση... χρήσιμος, στη δεύτερη, διατηρούμε στενές σχέσεις... ευχαρίστηση] και **παραδείγματα**, καθώς επεξηγούνται οι έννοιες «χρήσιμος» (για τις υποθέσεις, τις ανάγκες, τη σταδιοδρομία, τις πολιτικές φιλοδοξίες μας, κ.τ.λ.), «ευχαρίστηση» (είναι διασκεδαστικός, έξυπνος συνομιλητής, επιδέξιος συμπαίκτης, κ.τ.λ.), «είναι» (κατά το σώμα και την ψυχή, το ήθος, το πνεύμα), «κέρδος» (υλικό ή πθικό), «απόλαυση» (την τέρψη της ευχαρίστησης συναναστροφής). Επίσης, υπάρχει **αιτιολόγηση** «επειδή... αλλά επειδή κάτι άλλο περιμένουμε...».

* **Σημείωση:** η επιλογή δύο από τους τρεις τρόπους ανάπτυξης που υπάρχουν στην παράγραφο αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση.

β)

ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ	
▪ Άλλωστε (1 ^η παράγραφος):	προσθήκη
▪ δηλαδή (2 ^η παράγραφος):	επεξήγηση
▪ Όταν (2 ^η παράγραφος):	χρόνος - προϋπόθεση
▪ λοιπόν (4 ^η παράγραφος):	συμπέρασμα

B3.

α)

	ΣΥΝΩΝΥΜΟ
▪ <u>εγκωμιάσαν:</u>	εξύμνησαν, εκθείασαν, επαίνεσαν
▪ <u>ευχαρίστηση:</u>	τέρψη, ικανοποίηση, ηδονή
▪ <u>συναναστροφής:</u>	συγχρωτισμού, συναγελασμού
▪ <u>ακατάλυτη:</u>	ακλόνητη, άφθαρτη, αδιάλυτη, ανέσπερη
▪ <u>φθειρείται:</u>	αλλοιώνεται, διαβρώνεται

B3.

β)

	ΑΝΤΩΝΥΜΟ
▪ <u>οικεία</u>	ανοίκεια, αλλότρια
▪ <u>επιδέξιος</u>	ανίκανος, αδέξιος
▪ <u>ωφέλεια</u>	βλάβη, ζημία
▪ <u>αξία</u>	απαξία
▪ <u>αυστηρό</u>	επιεική

B4.

α)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΕΝΘΕΣΗΣ (3 ^η παράγραφος)	
▪ <u>«διά το χρήσιμον»:</u>	αρχαίος όρος που αφορά το ένα είδος φιλίας κατά τον Αριστοτέλη
▪ <u>«αγαπά»:</u>	ειρωνεία
▪ <u>(υλικό ή πθικό):</u>	διευκρίνιση, επεξήγηση της λέξης «κέρδος»

B4.

β)

Το β' ενικό πρόσωπο προσδίδει οικειότητα, αμεσότητα και έμμεσο διδακτικό τόνο. Συνιστά, επίσης, στοιχείο προφορικότητας ώστε να ελκύσει την προσοχή του αναγνώστη ως προς το θέμα της φιλίας.

Το α' πληθυντικό πρόσωπο χαρίζει έναν οικείο τόνο στον λόγο, τον κάνει πιο άμεσο, ζωντανό και παραστατικό. Προσδίδει, επίσης, καθολικότητα στο ζητούμενο στο οποίο αναφέρεται ο συγγραφέας.

Γ1.

1) **Ως εισήγηση** η ανάλυση του θέματος απαιτεί προσφώνηση προς το ακροατήριο (ενδεικτικά προτείνεται «αγαπτό ακροατήριο»), χρήση α΄ πληθυντικού προσώπου για αμεσότητα του λόγου με αναφορές στο ακροατήριο και αποφώνηση στο τέλος («ευχαριστώ για το χρόνο σας ή την προσοχή σας»).

2) **Ανάλυση του δεδομένου** →

Τα χαρακτηριστικά των σχέσεων στη σύγχρονη εποχή:

- Βασικό χαρακτηριστικό των σχέσεων είναι, δυστυχώς, η έλλειψη ουσιαστικής επικοινωνίας και δεσμών αγνής φιλίας μεταξύ των ατόμων.
- σε μεγάλο βαθμό η επικοινωνία έχει γίνει έμμεση, καθώς διοχετεύεται μέσα από τους ηλεκτρονικούς διαύλους επικοινωνίας.
- συνεπώς, περισσότερο από ποτέ δημιουργείται η ανάγκη, για ουσιαστική επαφή και γνήσια φιλία, ιδιαιτέρως για τους νέους που στο ξεκίνημα της ζωής τους χρειάζονται τους φίλους για να μοιραστούν τα όνειρά τους.

3) **Ζητούμενα** →

α)

- Το κυριότερο ίσως χαρακτηριστικό της γνήσιας φιλίας είναι η ανιδιοτελής αγάπη και εκτίμηση, η αμοιβαιότητα των συναισθημάτων, ο σεβασμός του άλλου.
- Οι πραγματικοί δεσμοί φιλίας σφυρηλατούνται μέσα από την ειλικρίνεια, την εμπιστοσύνη, τη συμπάρασταση στο πρόβλημα του φίλου, τη θετική συμβουλή αλλά και την αυστηρή κριτική, με γνώμονα πάντα τη στήριξη του φίλου σε κάθε στιγμή της ζωής του.
- Απαιτείται ακόμα, αφοσίωση, εχεμύθεια, ισοτιμία και ηθικο-πνευματικό δούναι και λαβείν.
- Η φιλία είναι ακατάλυτη, όταν στηρίζεται στην αποδοχή του άλλου και στο συμμαρισμό κοινών αξιών και οραμάτων. Η αγάπη προς το φίλο είναι αβίαστη,

γιατί θεμελιώνεται στην ελεύθερη επιλογή, στην ομοψυχία και στην ουσιαστική επικοινωνία.

β)

- Οι νέοι άνθρωποι είναι δεκτικοί στη δημιουργία φιλικών δεσμών. Με την αγνότητα της ηλικίας τους δίνονται ανεπιφύλακτα στις σχέσεις τους και επιζητούν διαρκώς τη συναναστροφή και την επικοινωνία. Απ' την άλλη, είναι απόλυτα εξοικειωμένοι με την τεχνολογία και χρησιμοποιούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ευρύτατα.
- Συνεπώς, η δυνατότητά τους αυτή τους προσφέρει πολλές ευκαιρίες για επικοινωνία με άτομα ήδη γνωστά, γνωριμία με νέα και διεύρυνση των φιλικών τους σχέσεων.
- Μάλιστα, δίνεται η ευκαιρία για αναθέρμανση φιλικών σχέσεων καθώς και για διαμόρφωση νέων σε οικουμενικό επίπεδο, καθώς οι νέοι επικοινωνούν με άτομα από όλο τον κόσμο.
- Όμως, η επαφή μέσω διαδικτύου συμβάλλει περισσότερο στη δημιουργία ενός κύκλου γνωρίμων και οικείων και όχι πραγματικών φίλων, καθώς δεν μπορεί να υποκαταστήσει την άμεση διαπροσωπική επαφή.
- Ακόμα, μπορεί να ενέχει κινδύνους, σε περίπτωση που οι επικοινωνούντες δεν είναι ειλικρινείς και ανιδιοτελείς, αλλά ο στόχος τους είναι ο εντυπωσιασμός ή ο παρασυρμός των νέων από ορισμένους επιτήδειους.

4) Προτάσεις:

Απαιτείται, ως εκ τούτου, σύνεση στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και επιφυλακτικότητα ως προς τους επίδοξους φίλους. Εξάλλου, η αληθινή φιλία δοκιμάζεται στο χρόνο και οικοδομείται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη.

5) Διατύπωση συμπεράσματος – επίλογος:

- Επισήμανση της σημασίας της φιλίας για τη ζωή του ανθρώπου και της επωφελούς χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην πραγμάτωση αυτής.

Επιμέλεια: Μαντουβάλου Ηλιόχαρη

Μπαλταβιά Ρεγγίνα

Πατέρα Αγγελική

Φλέγκας Κωνσταντίνος

Χατζηγιάννου Σοφία

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΜΗΡΙΟ